

O rukopisu *Carmina* Džona Rastića iz Znanstvene knjižnice Dubrovnik

Paula Raguč

Dubrovačke knjižnice – Znanstvena knjižnica Dubrovnik

U radu se prikazuje sadržaj rukopisa *Carmina* (prijepis iz 1804) dubrovačkog latinskog pjesnika Džona Rastića (1755–1814) koji se čuva u Znanstvenoj knjižnici Dubrovniku pod signaturom Rkp. 193 te se uspoređuje s tiskanim izdanjem Rastićevih pjesama iz 1816. koje je priredio F. M. Appendini. Utvrđeno je da rukopis sadrži jednu dosad nepoznatu karikaturu autora, kao i da ima značajnih razlika u popisu objavljenih pjesama između tiskane i rukopisne inačice djela. Također se daje osvrt na povijest Dubrovačkih knjižnica i Zbirku rukopisa, kao i na načine obrade rukopisne građe koji su na raspolaganju knjižničarima katalogizatorima danas, u skladu s međunarodnim i lokalnim standardima i smjernicama, za razliku od 1950-tih kad je Zbirka rukopisa prvi put popisana.

Ključne riječi: Džono Rastić, *Carmina*, latinsko pjesništvo, 19. stoljeće, Dubrovnik, knjižnice, rukopisne zbirke, katalogizacija

Uvod: Rukopisna zbirka Znanstvene knjižnice u Dubrovniku

Znanstvena knjižnica Dubrovnik, kao dio Dubrovačkih knjižnica, osnovana je 1936, a otvorena 1941. u Kneževu dvoru u Dubrovniku. Ispočetka djeluje pod imenom Dubrovačka biblioteka, koja se 1950. razdvaja na Gradsku i Naučnu biblioteku, da bi se te dvije knjižnice naposljetku spojile ponovno u jednu ustanovu 1975. godine. Godina osnutka, međutim, nije u skladu sa starosti fundusa Znanstvene knjižnice. Ona u svojim baštinskim zbirkama čuva na tisuće primjeraka knjiga, koje, uz ostalu građu spadaju u nacionalno kulturno dobro. Već pri samom osnivanju, zahvaljujući darovnicama dubrovačkih obitelji i pojedinaca, Knjižnica je posjedovala nekoliko tisuća svezaka starih knjiga i periodičkih publikacija, a 1944. pridružen joj je i dragocjeni fond nekadašnje isusovačke knjižnice Dubrovačkog kolegija (*Collegium Ragusinum*) u kojemu je bilo i 76 inkunabula.

Zajedno s knjigama koje su nasljednici vlasteoskih obitelji oporučno ostavljali Gradu, u Knjižnicu je pristizao i manji broj rukopisa. Jedan od prvih upravitelja Dubrovačke biblioteke Frano Kesterčanek pretpostavlja da je prva veća skupina rukopisa došla s bibliotekom dr. Nika Lepeša koja je i predstavljala temelj sadašnje Knjižnice (Kesterčanek 1952: 38). Iz pojedinih ex librisa može se doznati podrijetlo

rukopisa iz obitelji Pucić, Getaldi-Gondola, Svilokos-Đorđić i Bogdan-Bijelić. Međutim, najveći broj rukopisa svakako je pristigao iz već spomenutog Duborvačkog kolegija (odakle su i najpoznatiji rariteti zbirke) i privatne zbirke kanonika Antuna Ljepopilija, koja čini oko sedamdeset i pet posto ukupnog broja rukopisa. Među vrijednostima svakako treba istaknuti *Dragomirov Osmoglasnik* iz XIV. stoljeća, autograf Palmotićeve *Kristijade* i njezin prijepis iz XVII. stoljeća, te nekoliko autografa Ignjata Đurđevića iz XVIII. te jedan autograf epa Damjana Beneše iz XVI. stoljeća. Najstariji rukopis datira čak iz X/XI. stoljeća, a radi se o fragmentu djela *Etimologija* Izidora Seviljskog. Pisan je na pergameni dalmatinskom beneventanom, a pronađen je u omotu jedne inkunabule pri restauraciji. Broj autografa u zbirci je, unatoč spomenutim primjerima, ipak razmjerno malen, a najvećim dijelom rukopisi su djelo prepisivača (Kastropil 1954: 13–15). Dubrovački prepisivači imaju važnu ulogu u očuvanju opusa dubrovačkih (naročito manje poznatih) pjesnika i pisaca, pogotovo kad se uzme u obzir nepostojanje tiskare u Dubrovniku sve do kraja 18. stoljeća.

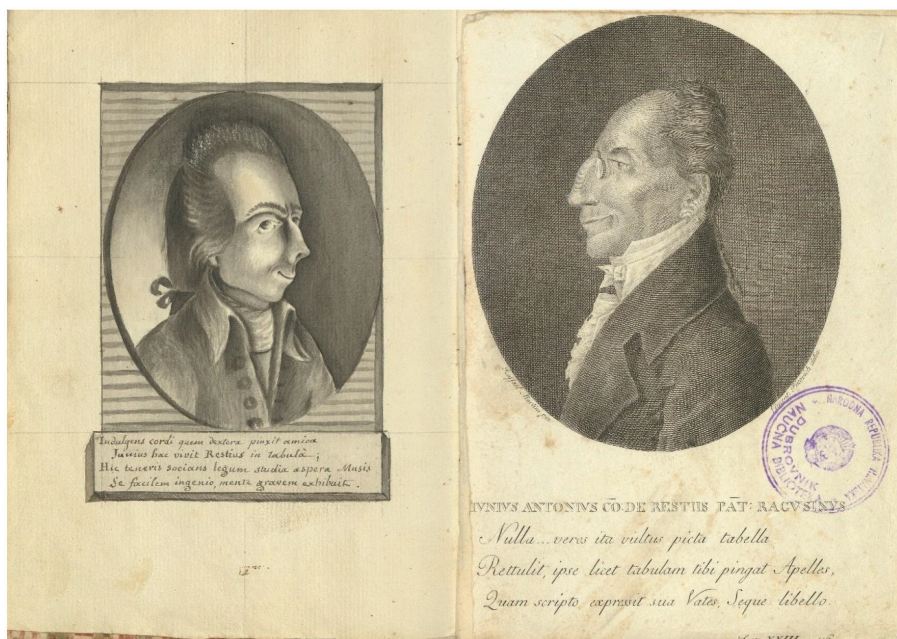
Većinu rukopisa iz Znanstvene knjižnice u Dubrovniku opisao je Stjepan Kastropil 50-tih godina prošlog stoljeća. Katalog rukopisa na hrvatskom jeziku objavljen je još 1954. (Kastropil 1954), a katalog rukopisa na stranim jezicima ugledao je svjetlo dana tek 1997. godine u izdanju Dubrovačkih knjižnica (Kastropil 1997).

Može se reći da svi Kastropilovi opisi sadrže vrlo iscrpne podatke o naslovu i autoru djela (gdje god je to moguće), jeziku, mjestu i datumu nastanka, broju stranica i dimenzijama, materijalu podloge i uveza i fizičkom stanju rukopisa. Što je još važnije, njegovi opisi donose i sadržaj, tj. popis pjesama ili druge vrste teksta zastupljene u pojedinom rukopisu, a ponekad i o temi, odnosno vrsti poezije.

Džono Rastić (*Junius Resti*)

Džono Rastić, dubrovački plemić, rodio se 1755. godine. Obrazovan na isusovačkom kolegiju, postao je cijenjeni pravnik, senator, a 1797. godine služio je i kao knez Republike. Osim što je imao znanje klasičnih jezika i govorio talijanski, poznao je i francuski i engleski jezik. Prema političkom uvjerenju bio je pravi aristokrat te se protivio Francuskoj revoluciji i svim promjenama koje je ona donijela, uključujući i okupaciju i pad Dubrovačke Republike. U književnom djelovanju bio je sljedbenik Horacija, izvrstan satiričar, a na njegovo pjesništvo utjecali su i engleski humoristi Joseph Addison i Laurence Sterne. Razvio je svoj vlastiti oblik blage satire kojom ismijava francuske društvene običaje te načela Enciklopedije i Revolucije koja su počela prožimati njegov Dubrovnik. Rastić se nakon dolaska Francuza i pada Republike, iscrpljen bolešću i razočaran političkim i društvenim promjenama, povukao na svoj posjed u Trstenom. Ondje je uglavnom bio okružen prijateljima među kojim se ističu Đuro Hidža, Đuro Ferić i Marko Bruerević. Umire u Dubrovniku 1814. godine.¹

¹ O Rastićevo životu i djelu pisali su F. M. Appendini (1803), N. Tommaseo (1841), M. Šrepl (1893), J. Bersa (1941), V. Vratović (1997), N. Jovanović (1997), Z. Janeković-Roemer (2013), T. Gović (2017), L. Terzić (2019. i 2020).

Slika 1: Unutarnja korica i prvi predlist u rukopisu *Carmina* iz ZK Dubrovnik.
Lijevo: Karikatura Džona Rastića na unutarnjoj korici rukopisa 193. Autor nepoznat.
Desno: Karikatura Džona Rastića – bakrorez Rafa Martinija.

Rukopis br. 193: *Carmina* (1804)

Prijepis pjesama Džona Rastića okupljenih pod nazivom *Carmina* nastao je sigurno za njegova života, 1804. godine u Dubrovniku. Nažalost, prepisivač ove zbirke, koji je na naslovnoj stranici zabilježio godinu prijepisa, nije zapisao i svoje ime. Predmet ovog rada nije sadržajna analiza pjesama u ovoj zbirci, budući da su one tiskom objavljene, u vrlo sličnom obliku, 1816. u izdanju F. M. Appendinija (Rastić 1816), a o sadržaju su opširno pisali proučavatelji od Milivoja Šrepela 1893. do Laure Terzić 2019. i 2020. godine.

Opis i sadržaj rukopisa

Veličina rukopisa je 18,5 x 12,8 cm. Pisan je na papiru, a uvezan u kartonske korice. Ima 136 numeriranih i 8 nenumeriranih stranica. Ovaj rukopis nije djelo jednog prepisivača. Između stranica 44. i 45. umetnuta je i prošivena s ostalim dijelom rukopisa na 8 nenumeriranih stranica drugom rukom prepisana elegija *Epithalamium* te Rastićevo pismo Giambattisti Bratti povodom elegije *Ad Fulvium* koja se nalazi na sljedećoj (numeriranoj) 45. stranici. Ista ruka² prepisala je i umetnula na str. 128.

² Zahvalna sam Ireni Bratičević na informaciji da se radi o Rafaelu Radelji.

pjesmu *Ad P. Io. Baptistam Bratti ...* i odgovor ovog potonjeg *Ad amicum Iunium Resti Poetam Eximium* (sl. 2). Olovkom je napravljena nova numeracija stranica (vjerojatno od strane knjižničara Matije Bete, *op. a.*), koja uključuje sve prazne i nenumerirane ispisane stranice, tako da je zadnja stranica rukopisa označena brojem 148.

Ovaj rukopis zanimljiv je jer se u njemu nalazi dosad neobjavljena i slabo poznata karikatura Džona Rastića, a također njegov sadržaj vrijedi usporediti s tiskanim Appendinijevim izdanjem iz 1816. u Padovi. Karikatura (sl. 1) se nalazi na unutarnjoj strani prednje korice. Napravljena je laviranim tušem,³ autor je nepoznat, ali vjerojatno se radi o samom prepisivaču, budući da je ispod nje tekst napisan istom rukom kao i glavni dio rukopisa. S desne strane je umetnut i zalijepljen list s dobro poznatim bakrorezom Rastićeve portreta iz Appendinijeva tiskanog izdanja kojega je izradio Rafo Martini, a za tisak priredio (iscrtao) Vicko Fisković.⁴ Isti bakrorez je pretisnut u *Galleria di Ragusei illustri* (1841), te u antologiji *Hrvatski latinisti* u biblioteci *Pet stoljeća hrvatske književnosti*.

Sadržaj zbirke je sljedeći:

Elegiarum liber I (str. 1–58) sadrži 8 elegija i jedno pismo;

1. *In discessu Thomae de Basilio et Maria Bomiae, ejusdem conjugis* (1790), str. 2–9.
2. *Quid sit Amor* (1790), str. 10–16.
3. *De casto Amore* (1790), str. 17–25.
4. *De visis puelle natibus* (1790), str. 26–33. Ne nalazi se u Appendinijevu izdanju.
5. *De laudibus insulae Mediae* (Lopud *op. a.*) (1791), str. 34–45.
6. *Ad Fulvium* (*s. a.*), str. 45–49.
7. *Epithalamium* (*s. a.*) – umetnuta na praznu str. nakon 44. na osam str. – drugi prepisivač (nenumerirane str.)
8. Pismo Giambattisti Brattiju – umetnuto – drugi prepisivač, četiri stranice, talijanski jezik (nenumerirane str.)
9. *De jam adventante Senecta* (*s. a.*), str. 50–58.

Epistolarum liber I (str. 59–121) sadrži 5 epistola:

1. *Ad adolescentem amicum dubiae spei* (*s. a.*), str. 59–83.
2. *Ad Georgium Ferrichium, fabularum auctorem* (1794), str. 84–92.
3. *Ad Marcum Bruerium* (1795), str. 93–98.
4. *Francisco Maria Appendino* (1799), str. 99–110.
5. *Antonio Sorgio: optime spei adolescenti* (1800), str. 111–121.

³ Lavirani tuš je tehnika u kojoj se crni tuš miješa vodom. Dodavanjem veće količine vode dobivaju se svjetliji tonovi, a dodavanjem manje količine vode tamniji tonovi. Tuš se nanosi velikim šiljastim kistovima.

⁴ Podaci o autorima vidljivi su sitno ispisani uz bakrorez otisnut u Appendinijevu izdanju, a nalaze se i u samom rukopisu br. 193 na umetnutom i nalijepljenom listu (v. sliku 1 desno).

Lycorum liber I (str. 122–129) sadrži 4 pjesme:

1. *Sapphus ode ad Venerem* (s. a.) str. 122–124.
2. *Ad Michaellem Sorgo aegrotantem* (s. a.) str. 125–128.
3. *Ad P. Io. Baptistam Bratti* (1790) i
4. *Ad amicum Iunium Resti Poetam Eximium* – drugi prepisivač – umetnuto na str. 128 i 129.

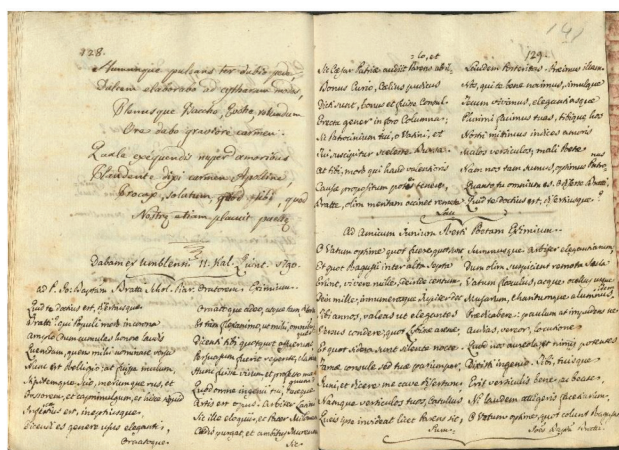
Epigrammatum liber I (str. 130–136) – sadrži 5 epigrama:

1. *Ad Michaellem Sorgo* (s. a.) – str. 130–131. Nema u Appendinijevu izdanju.
2. *Ad virum clarissimum Julium Bajamontium* (s. a.) str. 131–133.
3. *Ad Marcum Bruerium* (s. a.) str. 133–134. Nema u Appendinijevu izdanju.
4. *Ad Marcum Bruerium* (1791), str. 134–135. Nema u Appendinijevu izdanju.
5. *Ad Marcum Bruerium* (1791), str. 135–136. (dodala druga ruka)

Prepisivaču možemo zahvaliti što je u zagradama nakon dvanaest od dvadeset dvije pjesme napisao i godinu nastanka i naveo ih kronološki. Prva, najstarija, napisana je 1790., a posljednja 1800. godine. To samo donekle potvrđuje pretpostavku Laure Terzić (Terzić 2020: 27) kako su Rastićeve pjesme izuzev satira nastale između 1783. i 1793.

Ruku drugog prepisivača (Rafaela Radelje) osim u dodanim pjesmama i pismima možemo vidjeti i u kratkim bilješkama ispod teksta na stranicama 14, 31 i 50 gdje se poziva na Ferićev rukopis. Navedene stranice odnose se na originalnu numeraciju, bez Radeljinih dodataka. Usporedimo to sa sadržajem tiskane Appendinijeve verzije.

Bez uvoda, predgovora, komentara i posveta Džonu Rastiću, tiskano izdanje ima 263 stranice s pjesmama, podijeljene ovako: *Satyrarum liber* koji sadrži dvadeset pet satira (str. 1–172), *Elegiarum liber* s devet pjesama (str. 175–207), *Epistolarum liber* koji ima pet poslanica (str. 209–244), *Carmina varia* s četrnaest pjesama (str. 245–263).

Slika 2: Stranice 128. i 129. – umetnute dvije pjesme (ruka Rafa Radelje): Rastićeve *Ad P. Io. Baptistam Bratti ...* i Brattijeva *Ad amicum Iunium Resti Poetam Eximium*. U gornjem desnom kutu vidljiva je i nova numeracija olovkom

Razlike između rukopisa *Carmina* i Appendinijeva tiskanog izdanja

Rukopisna zbirka ne sadrži niti jednu satiru, što je logično jer su one napisane kasnije, pa ih tako ni Appendini ne spominje u svojim *Bilješkama* (Appendini 2016), a u svom izdanju iz 1816. napominje kako je posljednja satira ostala nedovršena zbog autorove smrti.

Elegija u rukopisu ima osam, a u odnosu na tiskano izdanje nedostaju *Ad clarissimos viros Michaelem de Sargo et Matthaeum de Georgiis diutius peregrinantes* i *In funere Raymundi Cunichii, poetae maximi*. U elegiji *Ad Fulvium* zadnja dva stiha razlikuju se od verzije u tiskanom izdanju, a zanimljivo je da se u rukopisu nalazi još i elegija lascivnog sadržaja pod brojem IV *De visis puelle* (sic!) *natibus* koja nije objavljena u tiskanom izdanju, niti je spominje Šrepel u popisu ostalih Rastićevih pjesama. Ista se pod naslovom *Vellus aureum* ili *Nates visae puellae cacantis* može pronaći u rukopisima Knjižnice Male Braće (846 i 1042) (Gović 2017: 38).

Posljednje poglavlje u tiskanom izdanju nazvano je *Carmina varia* i sastoji se od četiri ode, jedne hendekasilabne pjesme i devet epigrama, dok u rukopisu umjesto jednog postoje dva poglavlja: jedno nazvano *Lyrlicorum* s četiri ode (dvije su nadodane Radeljinom rukom) i drugo *Epigrammatum* sa sedam epigrama. Od četrnaest pjesama u poglavlju *Carmina varia* u rukopisnoj verziji zastupljene su tek tri. Razlika postoji i na suprotnoj strani: dvije ode iz rukopisa ne postoje u tiskanom izdanju, kao niti tri od pet epigrama.

Sadašnji i budući kataložni opis rukopisa – izazovi

U slučaju ovdje opisanog rukopisa *Carmina* Džona Rastića radi se o književnom tekstu koji se, ako zanemarimo sadržaj i promatramo ga isključivo kao vrstu građe, tek svojom vanjskom manifestacijom (i, naravno, svojom jedinstvenošću) razlikuje od tiskane knjige. Dok za opis tiskanih knjiga postoje jasno propisani bibliografski standardi,⁵ s rukopisima to nije slučaj. Kod knjiga su elementi potrebni za kataložni i bibliografski opis podložni ujednačivanju, pa zato mogu biti i međunarodni. Rukopisi su, pak, unikatni i specifični za pojedine knjižnice pa njihov opis nije na isti način moguće standardizirati. Stoga, svaka knjižnica, odnosno srodna ustanova, može donijeti individualnu odluku o obradi rukopisa (Galić Bešker 2014: 274). Ono u čemu se vjerojatno slažu i katalogizatori i korisnici jest činjenica da opis rukopisa korisnicima treba nuditi kratki prikaz sadržaja rukopisa, te mjesto i razdoblje nastanka rukopisa, ako se takvi podaci mogu odrediti. Kod prikaza sadržaja važno je pojedine tekstove numerirati u skladu s njihovim poretkom u rukopisu uz navođenje raspona stranica na kojima se tekst nalazi, od početne do završne (Ivanović 2018:20).

⁵ Za obradu knjiga koriste se priručnici i standardi: Verona 1986; ISBD(A) 1995; ISBD 2014.

U Znanstvenoj knjižnici Dubrovnik formalna i sadržajna obrada rukopisne građe u online katalogu još nije započela. Od 953 naslova koji se čuvaju u Zbirci rukopisa većina je detaljno opisana u dvije knjige koje je priredio Stjepan Kastropil. Među knjižničnom građom rukopisi jedini nemaju svoj zasebni ISBD standard pa su za formalnu i sadržajnu obradu najzahtjevniji (Kerstner 2018: 1). Veronin Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga koji je više od pet desetljeća polazna osnova za katalogizaciju tiskanih publikacija ne donosi posebna pravila za katalogizaciju rukopisne građe jer je u njemu propisano da građa mora zadovoljiti uvjete da bi bila uvrštena u opći abecedni katalog knjižnice. Osnovni zadaci abecednog kataloga su da odgovori na pitanja posjeduje li knjižnica određenu jedinicu građe, zatim treba pružiti pregled svih izdanja, prijevoda, preradbi i slično za određeno djelo koje knjižnica posjeduje i treba pružiti pregled svih jedinica građe određenog autora koje knjižnica posjeduje. Također se u predgovoru izričito navodi da se na potrebe posebnih kataloga (u koje spadaju i katalozi rukopisa) „ovaj Pravilnik ne obazire” (Verona 1986: 9), budući da on, primjerice, ne okuplja sve jedinice sličnog materijalnog oblika ili navedenih u zajedničkom bibliografskom izvoru. Kao što je već spomenuto, knjižnice se moraju koristiti kombinacijom različitih pravilnika ili izraditi vlastite smjernice. Bilo bi korisno da svaka pojedina knjižnica oblikuje smjernice u skladu s računalnim programom ili strojno čitljivim formatom koji je u upotrebi.

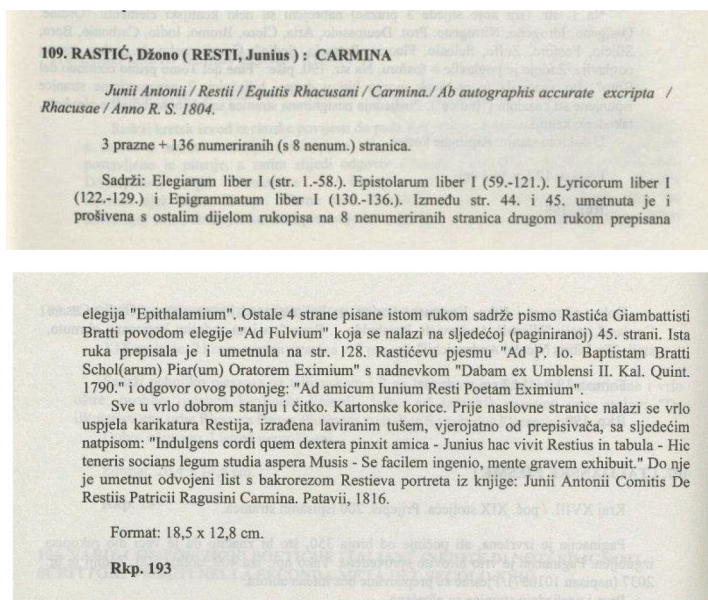
Knjižnice u Hrvatskoj koje za računalnu katalogizaciju koriste format UNIMARC,⁶ a to su znanstvene knjižnice Dubrovnik i Zadar, te najveći dio sveučilišnih knjižnica i jedan dio narodnih) imaju na raspolaganju UNIMARC smjernice broj 9 iz 2014. u izdanju IFLA-e (Manuscripts 2014). Smjernice su napravljene na način da su se elementi ISBD opisa prilagodili elementima UNIMARC formata (Ivanović 2018: 26). Bez obzira na postojanje ovih smjernica, jednostavnim uvidom u mrežne kataloge najvećih hrvatskih sveučilišnih knjižnica (osim NSK) dolazimo do zaključka da je formalna i sadržajna obrada rukopisne građe tek u povojima.

Kako bi se u Znanstvenoj knjižnici Dubrovnik premostio informacijski jaz između korisnika i same Zbirke rukopisa, oba kataloga rukopisa su digitalizirana i dostupna na digitalnoj platformi ZDUR.⁷ Tu korisnici mogu pretražiti i pregledati Kastropilove opise rukopisa, te pronaći njihove signature i zatražiti naslove u izvorniku ili u

⁶ UNIMARC (akronim od engl. **Universal MARC Format**: opći MARC format, tj. opći format za strojno čitljivo katalogiziranje), međunarodni standard za prikaz i razmjenu bibliografskih podataka. Razvila ga je 1977. IFLA kao komunikacijski format za razmjenu bibliografskih podataka između pojedinih nacionalnih knjižnica i svjetskih bibliografskih središta. U nekim je zemljama, pa tako i u Hrvatskoj, prihvaćen i kao nacionalni format za prikaz i pohranu strojnočitljivih bibliografskih zapisa, koji koriste sve knjižnice. *HE*, mrežno izdanje, s. v. UNIMARC).

⁷ Digitalna platforma ZDUR dostupna je od 2018. godine preko mrežnih stranica Dubrovačkih knjižnica. Tiskani katalozi dostupni su na <https://zdur.dkd.hr/?pr=l&mr%5B30355%5D=a>.

digitalnoj inačici. Na razini ustanove još nisu izrađene formalne smjernice za obradu rukopisne građe, ali prema dosadašnjim iskustvima, pristupit će se obradi uz pomoć UNIMARC Smjernica br. 9, uz konzultiranje ISBD i ISBD (A) priručnika. Kad govorimo o opisima koje je izradio Stjepan Kastropil, oni su, s obzirom na vrijeme nastanka i autoru dostupnu literaturu, zaista jako pouzdani i sadrže točne i iscrpne podatke (uz tek pokoju pogrešnu atribuciju). Djelomično se podudaraju s traženim elementima iz UNIMARC Smjernica, osobito u dijelu koji se odnosi na materijalni opis rukopisa s pripadajućim sadržajem, a taj dio je za korisnika najvažniji.

Slike 3. i 4: Kastropilov opis rukopisa 193 iz tiskanog kataloga Rukopisi Znanstvene knjižnice II, str. 41–42.

Nasreću, u slučaju rukopisa broj 193 poznata nam je većina obveznih elemenata iz spomenutih smjernica, a radi se o naslovu, podacima o odgovornosti, opsegu i materijalnom opisu te napomenama (v. slike 3 i 4). Budući da je rukopis nastao početkom 19. stoljeća, on nikako bi pripadao u rukopise u tradicionalnom značenju riječi,⁸ stoga za njegov opis nije prikladno rabiti izraz „kodikološki”, već bibliografski ili kataložni opis.

U idealnom svijetu sve bi knjižnice obrađivale građu prema zadanim jednostavnim smjernicama i koristile kompatibilne programske sustave, međutim to često nije tako. Koji god način ili sustav obrade odabrali, treba uzeti u obzir konkretnu vrstu građe,

⁸ Hrvatska enciklopedija definira rukopise kao djela nastala prije izuma tiskarstva, a dijeli ih na svitke i kodekse v. rukopis. HE, mrežno izdanje, s. v. rukopis).

u ovom slučaju rukopisne, kao i posebnost same ustanove te vidjeti koje će se nove mogućnosti otvoriti u skorij budućnosti. Digitalizacija u kombinaciji s detaljnim materijalnim opisom, kao i opisom sadržaja trebala bi pojednostavniti postupak obrade knjižničarima i pomoći najvećem broju korisnika.

Zaključak

Rukopis *Carmina* Džona Rastića (ZKD Rkp. 193), iako nije autograf, vrlo je vrijedan izvor podataka i za knjižničarsku i latinističku struku, te se pokazao kao nadasve zanimljiv istraživački izazov, ponajviše zbog još uvijek nepoznatog glavnog prepisivača i autora karikature, kao i zbog otkrivanja nekoliko značajnih razlika u sadržaju između poznate Appendinijeve tiskane verzije i utvrđivanja godine nastanka većine zastupljenih pjesama.

Knjižničarima Znanstvene knjižnice još predstoji odluka o formalnoj i sadržajnoj obradi rukopisne građe, a zatim i sama obrada i digitalizacija. Mogla bi se razmotriti i mogućnost transkripcije i pretiska pjesama koje nisu zastupljene u Appendinijevu izdanju. Svakako treba pokušati odgonetnuti identitet glavnog prepisivača kako bi ovaj nedovoljno poznat rukopis iz 1804. postao barem približno značajan i dostupan koliko i tiskano izdanje koje je priredio Francesco Maria Appendini dvanaest godina kasnije.

Literatura

- Appendini, Francesco Maria 2016. *Povijesno-kritičke bilješke o starinama, povijesti i književnosti Dubrovčana* / prijevod i uvodna riječ Ante Šoljić. Dubrovnik, Ogranak Matice hrvatske.
- Bersa, Josip. 2002. *Dubrovačke slike i prilike*. Dubrovnik, Ogranak Matice hrvatske.
- Galić Bešker, Irena. 2014. Sadržajna obrada i klasifikacija : Zbirka rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 57, No. 1-3: 257–282. <<https://hrcak.srce.hr/142268>> (zadnji pristup: 6. travnja 2021)
- Gović, Tamara. 2017. Neobjavljene poslanice Đona Rastića. *Latina et Graeca, Nova serija* 31: 37–69.
- Hrvatska enciklopedija*, mrežno izdanje, s. v. rukopis. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=53694>> (zadnji pristup: 8. travnja 2021)
- ISBD(A): *Međunarodni standardni bibliografski opis starih omeđenih publikacija (antikvarnih)*. 1995. 1. hrv. izd. (prema 2. prerađenom izd. izvornika). Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo, Nacionalna i sveučilišna biblioteka.
- ISBD: *međunarodni standardni bibliografski opis: objedinjeno izdanje*. 2014. / preporučila Skupina za pregled ISBD-a, odobrio Stalni odbor IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju; [s engleskog prevela i predgovor napisala Ana Barbarić]. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo.

- Ivanović, Marta. 2018. *Bibliografski opis rukopisne građe: diplomski rad*. Zadar: Sveučilište u Zadru. <<https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:162:126512>> (zadnji pristup: 7. travnja 2021)
- Janeković Römer, Zdenka. 2013. Ladanjska Arkadija Junija Antunova de Resti (1755.–1814.) – utopište starog svijeta, *Peristil: zbornik radova za povijest umjetnosti*, 56, Zagreb: Društvo povjesničara umjetnosti: 207–212.
- Jovanović, Neven. Rastić čita satire. *Dani Hvarškoga kazališta* 23 (1997): 291–305.
- Kastropil, Stjepan. 1954. *Rukopisi Naučne biblioteke u Dubrovniku, knj. I*. Zagreb : JAZU.
- Kastropil, Stjepan. 1997. *Rukopisi Znanstvene knjižnice Dubrovnik, knj. II / rukopise obradili Stjepan Kastropil, Matija Bete; Dubrovnik : Dubrovačke knjižnice*.
- Kerstner, Mladen. 2018. *Obrada rukopisne baštine u zbirci rukopisa i starih knjiga Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu : Diplomski rad*. Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet u Rijeci. <<https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:186:535900>> (zadnji pristup: 8. travnja 2021)
- Kesterčanek, Frano. 1952. Naučna biblioteka u Dubrovniku, *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 2, No. 1-4: 32–41.
- Manuscripts: UNIMAC Guidelines no. 9. 2014. IFLA. <https://www.ifla.org/files/assets/uca/publications/unimarc_guidelines_manuscripts.pdf> (zadnji pristup: 6. travnja 2021)
- Latinsko pjesništvo u Hrvata*. 1997. / priredio Vladimir Vratović, Zagreb: Školske novine: 323–363.
- Lavirani tuš. *Opažam, oblikujem 6: Digitalni obrazovni sadržaji za šesti razred osnovne škole za nastavni predmet Likovna kultura*, 2020. Zagreb, Profil Klett. <<https://hr.izzi.digital/DOS/3500/3532.html>> (zadnji pristup: 28. travnja 2021)
- Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima* (radna verzija), 2020. <<https://pravilnik.kam.hr/>> (zadnji pristup: 7. travnja 2021)
- Rastić, Džono (Resti, Junius). 1804. *Carmina: rukopisni prijepis*. Znanstvena knjižnica Dubrovnik, Rkp. 193.
- Rastić, Džono. 1816. *Junii Antonii comitis de Restiis patricii Ragusini Carmina. De vita et scriptis Junii Ant. f. com. de Restiis ... commentariolum Francisci Mariae Appendini ... Patavii: Typis Seminarii*.
- Smjernice za upotrebu UNIMARC-a za stare omeđene publikacije (antikvarne)*. 2000. / [prevela i hrvatske primjere izradila Tinka Katić ; stručna redakcija Mirna Willer]. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica. <<http://haw.nsk.hr/arhiva/vol1/336/1585/www.nsk.hr/e-izdanja/430305116.htm>> (zadnji pristup: 7. travnja 2021)
- Šrepel, Milivoj. 1893. O latinskoj poeziji Junija Restija, *Rad JAZU* 114: 100–158.
- Terzić, Laura. 2019. *Antički utjecaji u pjesmama Džona Rastića*. Diplomski rad. Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija.
- Terzić, Laura. 2020. Antički utjecaji u ciklusu *Carmina varia* Džona Rastića, *Latina et Graeca, Nova serija* 37, vol. 2 : 7–30.
- Tommaseo, Niccolo. 1841. Giunio Resti. *Galleria di Ragusei illustri*. Pier-Francesco Martecchini, editore tipografo e libraio. Ragusa : 25–29.
- Verona, Eva. 1986. *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga*. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 1983-1986. Dio 1: Odrednice i redalice. 2. izmijenjeno izd.

Manuscript *Carmina* by Junius Resti from the Dubrovnik Research Library

Summary

This article provides a list of contents of the manuscript *Carmina* (transcript dated in 1804). It is a collection of poems by a Dubrovnik Latin poet Džono Rastić (Junius Resti, 1755-1814) kept in the Research library of Dubrovnik. The contents are compared to those of the printed edition of Rastić's *Carmina* published by F. M. Appendini in Padua in 1816. It is found that the manuscript contains a previously unknown portrait – caricature of the author and that there are significant differences in the contents between the two versions. A brief overview of the history of the Research library and its Collection of manuscripts is also given. From the librarian's point of view, the old catalogue description from the 1950s is reviewed and suggestions are presented as to how to approach the cataloguing today and adapt it to the available international and local guidelines and standards.

Keywords: Junius Resti, Latin poetry, 19th century, Dubrovnik, libraries, manuscript collections, cataloguing

